

Handläggare: Rebecka Strandberg
Telefon: 08-508 18 122

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2009-03-26

Ansökan om stimulansbidrag för insatser inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden ansöker för 2009 om stimulansbidrag om 6 193 000 kr för insatser inom äldreomsorgen.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Ingrid Friberg
avdelningschef

Sammanfattning

Socialstyrelsen beslutade 2007 på regeringens uppdrag att avsätta och fördela särskilda stimulansmedel för att under perioden 2007-2009 stödja kommuner och landsting i deras arbete med att utveckla vården och omsorgen om äldre personer. Stockholms stad har för 2009 beviljats stimulansbidrag med 81 277 000 kr. Av dessa beviljas Farsta stadsdelsnämnd medel upp till högst 6 193 000 kr. För att erhålla medlen måste stadsdelsnämnderna göra en ny ansökan för varje nytt verksamhetsår. Äldrenämnden samordnar och rekviderar därefter medlen hos Socialstyrelsen.

Förvaltningens förslag till ansökan omfattar projekt inom fem av de prioriterade områdena: läkemedelsgenomgångar, förebyggande arbete, demensvård, rehabilitering och det sociala innehållet. Den totala kostnaden är 6 193 000 kr. Samtliga projekt har startats.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldre. Stadsdelsnämndens pensionärsråd behandlar ärendet inför nämndens sammanträde.

Bakgrund

Socialstyrelsen har fått regeringens uppdrag att för perioden 2007-2009 besluta om och fördela stimulansmedel för att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att utveckla vården och omsorgen om äldre personer. 2007 års medel fick användas även 2008 och 2008 års medel får användas under 2009. Socialstyrelsen har nu informerat om en minskning avseende 2009 års stimulansmedel med 4 %, vilket även påverkar den summa Farsta har möjlighet att få.

Regeringen prioriterar insatser inom följande områden i äldreomsorgen.

- Läkartillgång såväl i särskilt boende som i ordinärt boende
- Läkemedelsgenomgångar
- Förebyggande arbete
- Demensvård
- Rehabilitering
- Kost och nutrition
- Det sociala innehållet

Stadsdelsnämnden ansökte och beviljades stimulansmedel 2007, med beräknad fortsättning 2008 och 2009. För att få medlen måste stadsdelsnämnderna göra en ny ansökan varje år. Således måste en ny ansökan göras för verksamhetsåret 2009. Äldrenämnden sammanställer därefter nämndernas ansökningar och rekviderar stimulansmedlen från Socialstyrelsen.

Förvaltningens förslag

Ansökan omfattar projektverksamhet inom fem av de prioriterade områdena.

1. Rehabilitering

Förvaltningen avser att utbilda ett team inom varje hemtjänstområde för att kunna möta äldre med missbruksproblem som har insatser från hemtjänsten. Insatserna innebär ofta att den äldre ska få stöd till att klara sin egen vardag genom att personalen arbetar med ett rehabiliterande och stödjande förhållningssätt. Samverkan sker med socialtjänsten för att använda den kompetens som finns inom förvaltningen. Projektet startade i augusti 2008. Under 2009 fortsätter förvaltningen att utbilda medarbetare inom hemtjänsten och målsättningen är att totalt 40 personer ska få grundutbildning inom missbruksvård genom projektet.

2. Demensvård

Projektet består av två delar.

1) När närstående söker hjälp till personer med demenssjukdom och personer med psykiska problem och vid vårdplaneringar på sjukhuset upplever biståndshandläggarna att de saknar kunskap. De behöver ökad kunskap om hur olika demenssjukdomar och psykiska problem yttrar sig och vad man ska tänka på vid bemötande av personer med demenssjukdom och personer med psykiska problem och deras anhöriga.

2) Allt fler äldre med demenssjukdom vårdas i sina hem av anhöriga. Anhöriga får avlösning via dagverksamhet, växelvård eller avlastningsplats. Ibland skulle det räcka med bara en helgs ledighet kombinerat med dagverksamhet för den anhörige. Förvaltningen vill ge anhöriga som vårdar en person med demenssjukdom i hemmet kortare avlastning över en helg utan biståndsbedömning. Förvaltningen vill även se om helgavlastning minskar kostnaden för permanentboende och övrig avlastning.

Vid demenssjukdom förändras ätbeteendet och det fortsätter sedan att förändras under hela sjukdomsförloppet. Det är viktigt att låta den äldre vara delaktig i måltidsförberedelser så att ett dåligt självförtroende kan förbättras och för att stödja och träna det friska samtidigt som man kompenserar för förlusterna. För anhöriga till personer som har demenssjukdomar är det viktigt att de får stöd och råd kring hur de kan göra måltiden så bra som möjligt. En komplikation kan vara att den äldre går ner i vikt vid sjukdomsdebuten och det är därför också viktigt med kunskap kring extra berikning av mat och råd för att öka aptiten. Genom projektet erbjuds utbildning till anhöriga och biståndshandläggare i frågor som rör kost för personer med demenssjukdom.

3. Läkemedelsgenomgångar

Flera studier visar att äldre ofta har för många olika läkemedel som leder till läkemedelsrelaterade problem, LRP. Detta leder i sin tur bland annat till ökad förvirring och svimning med fallskador som följd. Projektet startade 2008. Under 2009 är målgruppen vårdtagare i ordinärt boende inom Farsta södra, västra och östra hemtjänstområde med kommunala omsorgsinsatser, cirka 164 vårdtagare. I samarbete med distriktssköterskor, läkare och apotekare görs en genomgång av vårdtagarnas läkemedel.

Det förekommer vid många tillfällen att boende på vård- och omsorgsavdelningar får ta sin kvällsmedicin med endast vatten eller saft. För att korta nattfastan (tiden från det sista man äter på kvällen till det första man äter på morgonen) så bör något ges tillsammans med medicinen som tillför mer energi. Om nattfastan blir för lång börjar kroppen bryta ner musklerna för att få tillgång till energi, vilket i sin tur kan leda till viktnedgång och muskelförsvagning. Det är också viktigt för

äldre personer som går upp på natten att ha energi i kroppen för att förhindra yrsel och fallolyckor. Inom projektet finns under 2009 en kostekonom som handleder medarbetarna ute i verksamheterna för att bland annat förkorta nattfastan.

4. *Sociala innehållet*

I stadsdelsnämndens kvalitetsgarantier för hemtjänsten utlovas ett rehabiliterande arbetssätt och en meningsfull vardag utifrån individens egna förutsättningar och önskemål. Som ett led i detta arbete utarbetas en metod inom projektet för att få in det sociala innehållet i genomförandeplanen. Förvaltningen vill därefter genomföra små aktiviteter i vardagen som främjar den äldres hälsa. Tillsammans med biståndshandläggarna pågår även arbetet med att, utifrån de äldres egna önskemål, få med sociala aktiviteter i biståndsbeslutet.

Under 2009 består projektet av sju större delar som tidsmässigt sker parallellt:

1. Metod för att arbeta in det socialt innehållet i genomförandeplanen
2. Utveckla nätverk för kultur- och kostombud inom äldreomsorgen
3. Utbildning av kostombud samt handledning av enheterna i kostfrågor
4. Aktiviteter för kultur och hälsa för äldre i Farsta
5. Volontärsamordning inkluderande en gemensam policy för frivilligt arbete
6. Utveckla öppna mötesplatser för äldre i Farstas stadsdelsområde
7. Framställning av broschyr "Vill du ha sällskap?"

Punkt 4-7 sker i samverkan med föreningslivet och andra aktörer.

5. *Förebyggande hembesök*

Biståndshandläggarna kommer i kontakt med dem som söker bistånd för hjälp i hemmet men har med befintliga resurser inte möjlighet att bedriva uppsökande verksamhet. Detta kan innebära att det kan finnas äldre som inte får den hjälp de har rätt till.

En biståndshandläggare har anställts med uppgift att kontakta och besöka alla som är 75 år och äldre för att informera om vilken hjälp som finns att få och hur man söker den hjälpen. Biståndshandläggaren har ett nära samarbete med den anhörigcentral som byggts upp med andra stimulansmedel. Projektet påbörjades under 2008 och fram till 31 december 2008 har 1056 personer fått information genom hembesök, informationsträffar eller skriftligt. Projektet fortsätter under 2009.

Projektsamordnare

Det finns ett behov av samordning och en övergripande styrning av de olika insatserna som påbörjats med stöd av stimulansbidragen. Förvaltningen har en särskild projektsamordnare anställd med uppgift att skapa och utveckla en effektiv projektorganisation där samarbetsmöjligheter och beröringspunkter mellan de olika insatserna tas tillvara och samordnas.